

Rapport – Tilskuddsordningen Sirkulær Innovasjon 2025

1. Innledning

Denne rapporten gir en samlet oversikt over søknader til tilskuddsordningen Sirkulær Innovasjon i 2025, inkludert status for prosjektene og administrasjonens vurderinger av søknadene. Rapporten fungerer som et faktagrunnlag og vedlegg til den politiske saken om ordningen.

Agder fylkesting avsatte 4 millioner kroner til Sirkulær Innovasjon i 2025. Ordningen skal bidra til omstilling til en mer sirkulær økonomi gjennom prosjekter som fremmer ombruk, bedre ressursutnyttelse og nye sirkulære verdikjeder. Tilskuddet gis som bagatellmessig støtte innenfor EØS-avtalens regelverk.

Totalt er 11 prosjekter innvilget med en samlet tilskuddsramme på 3,651 millioner kroner. Av 2025-midlene gjenstår 349.000 kroner.

2. Oversikt over søknader i 2025

Prosjekteier	Prosjekt	Søknadssum	Status
StellaAI	AI deteksjon av farlig avfall	285.000	Bevilget
Reviver AS	Sirkulær verdikjede for 3D-printing av forskalingselementer fra avfallsplast	256.000	Bevilget
Bykle Aqua AS	Sirkulær ressursutnyttelse fra landbasert oppdrett i Bykle	450.000	Politisk behandlet 25.09.25
Feedback Aquaculture AS	Samproduksjon av planter og fisk	500.000	Politisk behandlet 25.09.25
Eyde-klyngen	SIBRA: Sirkulær Innovasjon –	300.000	Bevilget

	Batterimaterialer Resirkulert i Agder		
Elkem	Gjenvinning av metaller fra resirkulerte solpanel	660.000	Politisk behandlet 25.09.25
Eyde-klyngen	ReuseCRM	300.000	Bevilget
Grønn vekst	Bioreset til verden – forprosjekt for eksportløsning	300.000	Bevilget
Avfall Sør og Blåkors	Blå reparasjonshub	150.000	Bevilget
Arendal kommune	Utvikling av sirkulære verdikjeder i Eyde Material Park	300.000	Bevilget
Kvinesdal kommune	Mulighetsstudie: bruk av lavtemperert overskuddsvarme fra datasentre	150.000	Bevilget

Sum bevilget: 3.651.000 kr

Restmidler 2025: 349.000 kr

3. Administrativt behandlede søknader etter 25.09.25 – vurderinger

Eyde-klyngen – ReuseCRM

Søknadssum: 300.000 kr

Totalkostnad: 600.000 kr

Vurdering:

Prosjektet retter seg mot et strategisk viktig område: gjenvinning av kritiske og strategiske råmaterialer (CRMs). Det bygger på Eyde-klyngens etablerte kompetanse og regionens test- og pilotfasiliteter. Prosjektet adresserer både regionale mål og europeiske behov, og legger opp til kobling mellom sidestrømsdatabaser og industriell etterspørsel etter CRMs. Ambisjonen om å etablere et internasjonalt kompetansesenter vurderes som relevant og fremtidsrettet.

Konklusjon:

Tilskudd gitt: 300.000 kr

Grønn Vekst – Bioest til verden

Søknadssum: 300.000 kr

Totalkostnad: 600.000 kr

Vurdering:

Prosjektet tar utgangspunkt i regulatoriske endringer som begrenser bruk av bioest nasjonalt. Forprosjektet skal kartlegge forutsetninger for en bærekraftig eksportmodell, noe som kan redusere avfall, styrke ressursutnyttelse og gi betydelig miljøgevinst. Prosjektet inneholder internasjonale samarbeidspartnere og har potensial for skalering og varig verdiskaping.

Konklusjon:

Tilskudd gitt: 300.000 kr

Avfall Sør og Blå Kors – Blå reparasjonshub

Søknadssum: 150.000 kr

Totalkostnad: 300.000 kr

Vurdering:

Prosjektet kombinerer sirkulær materialflyt, sosiale tiltak og bevaring av håndverk. Reparasjonshuben vil gi nye sirkulære bruksområder for tekstiler og sko og skape inkluderende arbeidsarenaer. Prosjektet vurderes som svært relevant både miljømessig og sosialt.

Konklusjon:

Tilskudd gitt: 150.000 kr

Arendal kommune – Sirkulære verdikjeder i Eyde Material Park

Søknadssum: 300.000 kr

Totalkostnad: 600.000 kr

Vurdering:

Prosjektet understøtter mål i Regionplan Agder 2030 om omstilling til en mer sirkulær økonomi. Prosjektet kobler flere industrielle aktører i Eyde Material Park og legger til rette for industriell symbiose og nye verdikjeder. Prosjektet har høy strategisk verdi og betydelig potensial for regionale ringvirkninger.

Konklusjon:

Tilskudd gitt: 300.000 kr

Kvinesdal kommune – Mulighetsstudie lavtemperert overskuddsvarme

Søknadssum: 150.000 kr

Totalkostnad: 00.000 kr

Vurdering:

Bruk av overskuddsvarme fra datasentre representerer et tydelig sirkulært prinsipp, der energi fra kjøleprosesser utnyttes som ressurs i andre systemer. Prosjektet adresserer: klima- og miljøeffekter av bedre energigjenvinning, sirkulære samarbeidsmodeller mellom kommune og næringsliv, en voksende regional utfordring knyttet til datasenterutbygging. Problemstillingene har stor overføringsverdi for andre kommuner i Agder med planlagte eller eksisterende datasenteretableringer, og kunnskapsoppbygging på dette feltet vil kunne levere nytte for regionen som helhet.

Konklusjon:

Tilskudd gitt: 150.000 kr

4. Vurderinger fra hovedutvalget 25.09.25

Stellai AS – Farlig avfall hos Avfall Sør

Søknadssum: 285.000 kr

Totalkostnad: 560.000 kr

Vurdering:

Prosjektet skal hjelpe operatører hos Avfall Sør med å identifisere farlig avfall som er feilsortert av oppstrømskunden. Tiltaket reduserer risiko for brann og eksplosjoner, gir bedre forsikringsvilkår og økte inntekter. Prosjektet vurderes som svært relevant for sikkerhet og sirkulær håndtering av avfall.

Konklusjon:

Tilskudd gitt: 285.000 kr

Reviver AS – Sirkulær verdikjede for 3D-printing av forskalingselementer fra avfallsplast

Søknadssum: 256.000 kr

Totalkostnad: 513.000 kr

Vurdering:

Prosjektet adresserer gjenvinning av avfallsplast til 3D-printing av forskalingselementer. Det involverer sterke samarbeidspartnere og har potensial for videre utvikling gjennom Innovasjon Norge. Prosjektet vurderes som innovativt og i tråd med ordningens mål.

Konklusjon:

Tilskudd gitt: 256.000 kr

Bykle Aqua AS – Sirkulær ressursutnyttelse fra landbasert oppdrett i Bykle

Søknadssum: 450.000 kr

Totalkostnad: 1.000.000 kr

Vurdering:

Prosjektet bygger på resirkulerende akvakultur (RAS) og utnyttelse av sidestrømmer som slam og energi. Det har høy relevans for distriktsutvikling og sirkulær økonomi, og kobler kommune, landbruk og næringsliv.

Konklusjon:

Tilskudd gitt: 450.000 kr

Feedback Aquaculture AS – Anvendelse av avløpsstrømmer fra samproduksjon av planter og fisk

Søknadssum: 500.000 kr

Totalkostnad: 1.000.000 kr

Vurdering:

Prosjektet fokuserer på akvaponi og utnyttelse av slam fra fiskeproduksjon i planteproduksjon. Det er godt forankret lokalt og vurderes som relevant og målrettet.

Konklusjon:

Tilskudd gitt: 500.000 kr

Elkem – Gjenvinning av metaller fra resirkulerte solpanel

Søknadssum: 660.000 kr

Totalkostnad: 1.320.000 kr

Vurdering:

Prosjektet har en tydelig bærekraftsprofil og involverer samarbeid med flere aktører. Det vurderes som strategisk viktig for gjenvinning av kritiske materialer.

Konklusjon:

Tilskudd gitt: 660.000 kr

Eyde-klyngen – SIBRA: Sirkulær Innovasjon – Batterimaterialer Resirkulert i Agder

Søknadssum: 300.000 kr

Totalkostnad: 600.000 kr

Vurdering:

Prosjektet undersøker resirkulering av grafitt fra batterier og har stor relevans for fremtidige

verdikjeder.

Konklusjon:

Tilskudd gitt: 300.000 kr

5. Samlet vurdering og konklusjon

Tilskuddsordningen har i 2025 bidratt til å mobilisere prosjekter innen sentrale områder som materialgjenvinning, energiutnyttelse, eksport av sirkulære ressurser og industriell symbiose. Prosjektene viser stor bredde, og flere involverer omfattende samarbeid mellom industri, kommuner og kompetansemiljøer. Alle vurderinger fra administrasjonen og hovedutvalget er inkludert, og samlet er 11 prosjekter tildelt støtte. Restmidler på 349.000 kr foreslås overført til tilskuddsordningen i 2026.

6. Tildelingskriterier Sirkulær Innovasjon vedtatt (13. mars 2025 sak 18/25)

Retningslinjer tilskuddsordning for sirkulær innovasjon.

1. Bakgrunn

1.1 Fylkeskommunens mål om bærekraftig verdiskaping

Regionplan Agder 2030 har som mål at "Agder er omstilt til en mer sirkulær økonomi, der gjenbruk og ombruk av ressurser prioriteres" (mål 2.6).

1.2 Begrunnelse

Agder fylkesting vedtok i behandling av årsbudsjett for 2025 og økonomiplan 2025-2028 å avsette 4 millioner kroner i 2025 til satsingen "sirkulær innovasjon". Budsjettvedtaket spesifiserer følgende:

"Tilskuddsordningen har som mål å få fram kvalitetsprosjekter hvor sirkulærøkonomi og samarbeid er sentralt i forretningsmodellen. Kvalitet fremfor kvantitet, og kvaliteten vil bli vurdert av et panel bestående av representanter fra virkemiddelapparatet og næringslivet. Ordningen er for bedriftsrettede samarbeidsprosjekter som skal bidra til økt verdiskaping og sysselsetting. Prosjektene må vise en høy innovasjonsgrad, og vise til muligheten til skalering. Ordningen støtter også forprosjekter med nasjonale og internasjonale ambisjoner."

Tilskuddsordningen bidrar til å løse følgende mål i Regionplan Agder 2023:

Mål 2.1. Næringslivet i Agder preges av innovative etableringer og flere vekstkraftige bedrifter.

Mål 2.3. Næringsstrukturen er mer variert og preget av godt samarbeid mellom næringsliv, akademia og offentlig sektor.

Mål 2.4. Økt verdiskaping basert på bærekraftig ressursforvaltning og tilgang på fornybar energi.

Mål 2.6. Agder er omstilt til en mer sirkulær økonomi, der gjenbruk og ombruk av ressurser prioriteres.

1.3 Hvordan løser vi oppdraget?

En av fylkeskommunens sentrale roller er å mobilisere og koordinere tilgjengelige ressurser og aktører. Vi forvalter en rekke ulike tilskuddsordninger som skal stimulere til samarbeid og utvikling. Våre tilskuddsordninger skal være en utløsende faktor for at konkrete tiltak skal hurtig avklare om de er verd å gå videre med, eller om tilskuddene kan bidra til å utløse andre utviklingsmidler. Ordning må kunne medfinansiere søknader på andre ordninger. Tilskuddsordningen vil bidra til å fylle et tomrom hvor

målgruppen opplever store fallgruver, og vi tar bort deler av risikoen ved å operasjonalisere teoretisk gode samarbeidsprosjekter.

2. Formål

Formålet med denne tilskuddsordningen er å få fram kvalitetsprosjekt hvor sirkulærøkonomi og samarbeid er sentralt. Målene for tilskuddsordningen er som følger:

Økt kvalitet i prosjektene. Kvaliteten skal bli vurdert av et panel som er sammensatt av aktører fra virkemiddelapparatet og næringslivet.

Økt langsiktig fokus på sirkulærøkonomi.

Stimulere flere til å endre tankesett, og senke terskelen for å utforske mulige løsninger.

Stimulere til samarbeid på tvers av næringsliv, academia og offentlig sektor.

2.1 Hvem kan søke om tilskudd

Ordningen er for bedriftsrettede samarbeidsprosjekter som skal bidra til økt verdiskaping og sysselsetting. I all hovedsak gjelder dette konkrete bedriftssamarbeid, med ambisjoner langsiktige planer.

Dette vil si - et formelt samarbeid mellom minimum to bedrifter som ønsker å levere noe nytt, eller benytte avfall som ressurs inn i egen produksjon. Ikke bedrifter som ønsker å fasilitere eller tilrettelegge for andre.

Dette utelater også enkeltbedrifter som ønsker å gjøre en vurdering av egen virksomhet.

Det er ønskelig å se tilskuddsordningen opp mot Innovasjon Norges virkemidler for sirkulærøkonomi, slik at prosjektene får bedre utnyttelse av bredden i virkemiddelapparatet.

Innovasjon Norge gir støtte til prosjekter som:

Benytter sidestrømmer eller avfall hos en produsent som innsatsfaktor hos en annen.

Til prosesser som bidrar til full utnyttelse av råvarer og naturressurser.

Økt levetid og gjenbruk av produkter, komponenter og materialer.

Nye prinsipper for design og produksjon som gir økt sirkularitet.

Alle prosjekter må:

Ha ambisjoner om resultater som kan spres og skaleres både nasjonalt og internasjonalt.

Gi varig verdiskaping og økt konkurransekraft.

Gi et betydelig positivt miljøbidrag som beskrives og kvantifiseres, uten å ha negative miljøeffekter.

Gi økt kompetanse om grønne verdikjeder.

Ha en plan for videreføring eller realisering av resultatene fra prosjektet.

2.2 Hva kan det søkes om tilskudd til

Tilskuddsmidler over denne ordningen skal benyttes til å finansiere utviklingstiltak; satsinger og/eller prosjekter som bidrar til å utvikle sirkulære verdikjeder.

Dette kan det søkes om støtte til:

Samarbeids- og kompetanseaktiviteter

Forundersøkelser og beregninger av miljøeffekter

Forsknings- og utviklingsprosjekter (produkter, prosesser og tjenester)

Eget arbeid.

Kjøp av utredninger/konsulenttjenester

Tilskuddet kan bidra både til å finansiere forstudier, forprosjekt og testing. Hovedprosjekt kan søke støtte i maksimalt 3 år. Det gis ikke tilsagn om støtte for mer enn ett år av gangen, ref. fylkeskommunens budsjettprosess.

2.3 Hvor stort beløp kan det søkes om?

I denne tilskuddsordningen er det ønskelig at vi mottar prosjektskisser og intensjonsavtaler mellom bedrifter, hvor vi i neste omgang drøfter prosjektet sammen med panelet. Der vil man kunne finne ut hvordan løsningen kan realiseres, lande på aktiviteter, søknadssum og varighet.

Denne ordningen vil ha en løpende frist, både for skisse og søknad.

2.4 Krav til egenandel og annen finansiering

Tilskuddet kan dekke inntil 50 % av godkjent budsjett. Resterende beløp må dekkes med egenandel, andre finansieringskilder og/eller med egeninnsats. Egeninnsats kan budsjetteres med en øvre grense på kr. 700 per time. Egeninnsats må spesifiseres i budsjett og i rapportering.

2.5 Hva kan det ikke søkes om tilskudd til

Det kan ikke gis tilskudd til ordinær drift av tiltaket.

Investeringer/ Avskrivning

Det gis ikke tilskudd til oppfølgingsarbeid knyttet til merket for bærekraftig reisemål.

Det gis ikke tilskudd til å drifte eller å videreutvikle bedriftsnettverk.

Opprettelse av kurs eller lignende.

Drive/ opprette konsulentvirksomhet

Andre driftskostnader

3 Søknadsprosess

Utlysninger offentliggjøres via våre nettsider www.agderfk.no og på søknadsportalen

www.regionalsforvaltning.no.

Søknadsprosessen er to-delt. I første omgang ønsker fylkeskommunen å motta en skisse av prosjektet, samt intensjonsavtale mellom minimum to bedrifter. Prosjektskissen må være skriftlig, og søker skal benytte søknadsportalen. Søknaden bør følge oppsettet på nettsiden, se også avsnitt 3.1. Eventuelle vedlegg skal kun inneholde tilleggsinformasjon.

Etter mottatt skisse vil søker gå i dialog med panelet for å sikre kvaliteten i prosjektet. Deretter vil søknadsbeløp og aktiviteter bli klarere, og formell søknad kan sendes inn.

Søker skal selv avklare at omsøkte tilskuddsmidler er i tråd med statsstøtte-regelverket i EØS, evt. hvilken hjemmel en støtte vil gå under (bagatellmessig støtte, klyngeunntaket etc.). Søker må vurdere og besvare dette eksplisitt i søknadsskjemaet. Søknader som ikke omhandler dette, blir ikke behandlet.

3.1 Krav til søknaden

Søknaden bør minimum inneholde beskrivelse av tiltaket, målsettinger, lokal eller regional forankring, målgruppe, organisering, samarbeidspartnere, aktiviteter, resultat- og effektmål samt budsjett og finansieringsplan.

I tillegg skal søknaden beskrive hvordan tiltaket bidrar til å nå målene i Regionplan Agder 2030 samt andre relevante kommunale eller regionale planer.

4 Behandling av søknader

Søknadsbehandlingen skal følge krav til god forvaltningsskikk, habilitet og etisk adferd. Søknaden skal vurderes i tråd med opplysninger gitt i søknad, annen tilgjengelig og relevant informasjon og i tråd med tildelingskriterier for ordningen.

Alle søknader legges frem til politisk behandling. Tilskudd på lavere beløp enn det som til enhver tid er grensen i delegeringsreglementet legges samlet frem som en orienteringssak. Tilskudd på høyere beløp enn det som til enhver tid er grensen i delegeringsreglement må vedtas politisk. Alle søkere skal ha skriftlig svar på sin søknad.

4.1 Tildelingskriterier

Tiltak med nyhetsverdi, en tydelig bærekraftprofil og som kan vise til plan for videre utvikling etter at prosjektet er ferdig vil få høy prioritet.

Tiltak som gjennomføres som et samarbeid mellom flere aktører vil få høy prioritet.

Tiltak som kan vise til at prosjektet vil gi et betydelig positivt miljøbidrag, uten å ha negative miljøeffekter.

Tiltak som gir verdig verdiskaping og økt konkurransekraft.

4.2 Om klageadgang og innsyn

Part/søker eller andre med rettslig klageinteresse kan klage på vedtaket innen tre – 3 – uker. Klagen skal sendes til Agder fylkeskommune. En klage må inneholde opplysninger om hvilket vedtak det blir klaget på, årsaken til klagen, og hvilke endringer man mener bør gjøres.

I henhold til forvaltningsloven har søkere og andre rett til å gjøre seg kjent med dokumenter i saken, med de avgrensninger som følger av § 18 og 19.

5 Krav til tilskuddsmottaker

5.1 Vilkår

Vilkår for det enkelte tilskudd skal fremgå av tildelingsbrev.

5.2 Aksept av vilkår

Hvis søknaden innvilges sendes det ut et skjema for aksept av vilkår sammen med tildelingsbrev. For å kunne motta tilskuddet må tilskuddsmottaker da returnere utfylt og signert akseptskjema innen en måned fra tilbudet mottas.

5.3 Rapportering

Sluttrapport skal som et minimum beskrive gjennomførte aktiviteter og måloppnåelse.

5.4 Regnskap

Sammen med rapport skal det leveres et regnskap som viser utgifter og inntekter for tiltaket. Regnskapet skal vise hvordan tilskuddet er brukt og settes opp slik at det kan sammenlignes med innsendt budsjett.

6 Utbetaling

Tilskudd skal normalt utbetales etter at tiltaket er gjennomført. Hvis rapporteringen viser at tiltaket ikke er gjennomført eller finansiert i henhold til søknad og vilkår kan fylkeskommunen helt eller delvis avkorte tilskuddsbeløpet.

Det kan anmodes om utbetaling av inntil 50 % av tilskuddet ved oppstart av tiltaket. Det anmodes om restutbetaling ved tiltakets slutt, se tilsagnsbrev.

7 Oppfølging og kontroll

Dersom mottaker gir uriktige opplysninger, eller det foreligger vesentlige avvik fra søknaden, kan vedtaket om tildeling omgjøres helt eller delvis. Fylkeskommunen kan i så tilfelle kreve at midlene blir helt eller delvis tilbakeført.